

VÝZKUM A NORMALIZACE – ZÁKLAD FUNKČNÍ SILNIČNÍ SÍTĚ

Straße und Verkehr 2001, č. 12, str. 519

Hermann W. Fritz, pověřený pracovník pro výzkum a normalizaci společnosti VSS

Cílený aplikovaný výzkum, zaměřený z největší části na potřeby praxe a tvorba norem pro silniční stavitelství a dopravu jsou dvěma nosnými pilíři Švýcarské silniční společnosti VSS. Výsledky výzkumu zaměřeného na potřeby praxe, formulované ve švýcarských normách, byly po mnoho desetiletí i základními pilíři při budování současné švýcarské silniční a dálniční sítě.

Tato síť slouží potřebám individuální i veřejné dopravy a je základnou švýcarského národního hospodářství. Naše požadavky na pozemní komunikace a silniční síť jsou rozmanité a náročné. Předpokládáme dostatečnou provozní výkonnost vozovek, vysoký stupeň bezpečnosti dopravy; trvanlivost, která zaručí neomezené plnění funkcí pozemních komunikací bez oprav a rekonstrukcí po dlouhá desetiletí. Velmi náročné a zodpovědné úkoly v silničním stavitelství a dopravě mohou účinně a kompetentně plnit jen týmy odborníků multidisciplinárního zaměření. Rozhodující roli v této oblasti hrála a hraje Švýcarská silniční společnost VSS. Již po 88 let sdružuje vysoce kvalifikované odborníky a výrazné osobnosti oboru ve svých technických komisích – speciálních komisích expertů, odborných komisích a v nezbytných řídicích výborech.

Všechny komise a výbory jsou organizovány na principu parity: angažovaní zástupci orgánů státní správy, soukromého sektoru a vědecké sféry vytvářejí potřebná a všeobecně přijatelná pravidla oboru stavebnictví na principu čestné vědecké činnosti.

Kromě osvědčených běžných řešení je však podle osvědčené tradice nutno i nadále umožňovat pozitivní nové a další vývojové práce. Dosažení tohoto pokroku podmiňuje ve všech oblastech činnosti značné podíly na cílený aplikovaný výzkum, tj. výzkum zaměřený na potřeby praxe, který stručně nazýváme často pouze „výzkumem“.

Touto cestou byla postupně vytvořena současná soustava švýcarských technických norem. Švýcarské normy musí být i v budoucnosti přizpůsobovány novým poznatkům a novým okolnostem, například ve vztahu k evropským normám, které budou povinně převzaty do národních normalizačních soustav členských zemí CEN. **Velmi často však pouhé převzetí nestačí: evropské normy vyžadují v mnoha případech obsáhlé doplnění národními zkušenostmi a poznatky v národních aplikačních přílohách. Při této práci se členové našich odborných komisí často setkávají s novými skutečnostmi, které vyžadují podrobné vysvětlení a rozsáhlé výzkumné práce.**

Tento stručný a nikoli definitivní výklad má objasnit obrovskou odpovědnost, která spočívá na našich pracovnících z oboru technické normalizace. Aby bylo možno účelně splnit tento nadmíru náročný úkol, je nezbytný další výzkum v míře, kterou za žádných okolností nelze podceňovat.

Předsednictvo Švýcarské silniční společnosti VSS se rozhodlo zvýšit profesionální úroveň při zpracování norem. Proto je již po několika letech poskytována odměna za překlad norem, a od 73. souboru vydaných norem v červenci 2002 i určitá odměna za vypracování tiskové předlohy normy. Přes tato opatření však vykonávaly komise expertů, pověřené odborným a redakčním zpracováním norem i nezbytnými administrativními pracemi, značný podíl práce jako neuhonovanou čestnou činnost.

Díky intenzivnímu aplikovanému výzkumu, který vždy přihlíží k potřebám praxe, zpracovávaly švýcarské odborné komise po desetiletí normy, které velmi dobře splnily svůj účel. Tyto normy umožnily, společně s moderním systémem investic, vybudování současné švýcarské silniční a dálniční sítě, která je mimořádně důležitá pro národní hospodářství. Proto je na jedné straně společným úkolem všech zúčastněných pečovat o návratnost stamiliard švýcarských franků, na druhé straně je nezbytné optimalizovat a rozšiřovat výkonnost silniční a dálniční sítě vhodnými opatřeními podle potřeb národního hospodářství. V tomto procesu je nutno respektovat četná kritéria, například bezpečnost dopravy, hlediska ochrany životního prostředí, dlouhodobé provozní vlastnosti a optimální a účelné vynakládání finančních prostředků po celou dobu životnosti pozemní komunikace – od vybudování a uvedení do provozu přes údržbu až po nezbytné opravy a rekonstrukci.

Pro Švýcarskou silniční společnost VSS je příkazem, aby dvěma nosnými pilíři své činnosti, totiž cíleným aplikovaným výzkumem a profesionální prací v oblasti normalizace i nadále rozhodujícím způsobem přispívala k nezbytnému rozšíření, údržbě, optimalizaci a dlouhé době životnosti švýcarské silniční a dálniční sítě.